

У ИМЕ ЊЕГОВЕ СВЕТЛОСТИ
КЊАЗА СРБСКОГ
МИЛАНА М. ОБРЕНОВИЋА IV.
НАМЕСТНИЦИ КЊАЖЕСКОГ ДОСТОЈАНСТВА.

НА ПРЕДЛОГ МИНИСТРА ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ДЕЛА, А ПО САСЛУШАЊУ
МИНИСТАРСКОГ САВЕТА, ОДОБРИЛИ СМО И ОДОВРАМАМО:

УРЕЂЕЊЕ
СРПСКОГА УЧЕНОГ ДРУШТВА
У БЕОГРАДУ.

I. ДРУШТВО.

ЧЛАНАК 1.

Српско учено друштво обрађује и унапређује науке и уметности, а особито оне које се тичу српства и у опште јужнога словенства.

ЧЛАНАК 2.

Друштво стоји под надзором министарства просвете и црквених дела.

ЧЛАНАК 3.

Друштво ће према овом уређењу само одредити начин и пут, којим ће вршити свој задатак.

Правила о уређењу друштвеноме могу се променити само онда, кад на промену пристану најмање две трећине редовних чланова, који су на скупу, и кад така промена добије највише одобрење.

II. Ч Л А Н О В И.

ЧЛАНАК 4.

Друштво састављају редовни, почасни и дописни чланови.

ЧЛАНАК 5.

За редовне чланове могу бити изабрани само они учени Срби, Хрвати, и у опште јужни Словени, који су научним или уметничким каквим делом засведочили, да су способни за рад на друштвеноме задатку.

ЧЛАНАК 6.

При избору дописних чланова ваља се обзирати на онаке људе, који су стекли заслуге научним или уметничким делима о словенским стварима уопште.

ЧЛАНАК 7.

Друге заслуге за науку и уметност могу се уважити и признати само избором за почаснога члана.

ЧЛАНАК 8.

Дописни чланови, кад се настане у Београду, могу постати редовнима. Њих тога ради ваља ма који одсек, преко одбора, да предложи скупу на одобрење.

ЧЛАНАК 9.

Кандидате за чланове предлаже који од одсека одбору, а овај скупу на избор.

чЛАНАК 10.

Број чланова одређен је у овим границама:
Редовних чланова у сваком одсеку не мањи
од пет, не већи од тридесет.

Дописних и почасних чланова број није огра-
ничен.

чЛАНАК 11.

Сви чланови имају приступ на све састанке
друштва; али само редовни чланови имају од-
лучнога гласа у својим одсецима.

чЛАНАК 12.

Званичници друштвени бирају се само из-
међу редовних чланова.

чЛАНАК 13.

Члановима ће се издавати дипломе с пот-
писом председника и секретара.

чЛАНАК 14.

Сваки члан добија све списе друштвене бес-
платно.

чЛАНАК 15.

Чланство престаје а) судском пресудом која
гласи на губитак грађанске части, б.) изјавље-
ном жељом самога члана.

III. О Д С Е Ц И.

чЛАНАК 16.

Ради удеснијег отправљања послова, дру-
штво је подељено на четири одсека:

1. Филолошки и философски;

2. Јестаственички и математичарски ;
3. Исторички и државнички;
4. Уметнички.

чланак 17.

Одсеци су међу собом одвојени; сваки има свога председника и перовођу, и брине се о пословима своје струке.

чланак 18.

Сваки одсек ради своје послове — на предлог одбора или појединих чланова својих — како сам нађе за добро; одлучује у својој струци независно, па преко председника предлаже своје одлуке одбору на даљу радњу и извршење.

чланак 19.

Сваки редован члан припада једном од четири одсека, али то му не смета, да на позив којег год одсека, или по својој понуди, уједно има дела и у пословима којег другог одсека.

Тако исто, ако друштво који одсек раздвоји на више одсека, чланови тога одсека могу бити чланови и у више раздела. Пододсеци подnose своје одлуке одсеку као предлоге, који с њима даље поступа.

чланак 20.

У мешовитим питањима, која се дотичу више одсека, може одбор састављати мешовите комисије од чланова различних одсека; али и онда руководи ствар један одсек, који одбор назначи.

Тако се и поједини одсеци могу користити услугама других одсека.

ЧЛАНАК 21.

Сваки одсек бира себи председника између редовних чланова својега одсека који живе у Београду.

Перовођу бира одсек такође из своје средине.

У пододсецима председава најстарији изабрани члан пододсека.

ЧЛАНАК 22.

Који одсек нема бар пет чланова онај не може опстати. Његове чланове, по њиховој жељи, распоређује одбор за време у остале одсеке.

ЧЛАНАК 23.

Послови су одсека : да обрађује и унапређује знања која иду у његов круг, да прегледа и оцењује послове којима је вичан и да се стара за даљи развитак њему поверене струке знања.

Уметнички одсек, поред других послова својих, стараће се да упознаје свет са нашим, старим и новим уметничким делима, нарочито у по-временим изложбама.

IV. О Д Б О Р.

ЧЛАНАК 24.

Одбор састављају : а) председник друштва, б) председници појединих одсека као референти.

Одбору је придодан секретар друштвени као перовођа и касир.

чланак 25.

Председника друштву за годину дана именује владалац на предлог министра просвете и црквених дела.

чланак 26.

Сваке године морају два најстарија члана из одбора иступити, а на њихово место бирају се нови.

Чланови одбора, који иступају, не могу те исте године бити на ново изабрани за председнике у одсецима, а по томе ни за одборнике.

чланак 27.

Ако би било мање од три одсека, број одборника допунио би се избором једнога или више млађих референата из оних одсека који су бројем чланова најјачи.

чланак 28.

Секретара бира друштво у скупу на неодређено време између три кандидата, које му председник друштва назначи.

чланак 29.

Ако секретар одсуствује или да оставку или је иначе спречен за службу, одбор, на предлог председников, бира друштву привременог секретара између редовних чланова, — до новог избора у скупу.

чланак 30.

Председник и секретар друштва остају чланови одсека, којима припадају.

ЧЛАНАК 31.

Одбор је властан и дужан:

1. представљати друштво и водити сву преписку његову;
2. управљати свом економијом друштвеном;
3. одређивати накнаду за поједине списе, и откупне цене за потребне рукописе и остале научне драгоцености, — али и једно и друго према оценама одсека, и на основама које је поставио скуп друштвени;
4. руковати пословима друштва и распоређивати их по одсецима; извршивати одлуке појединих одсека, али при том пазити да све сложено теже к једној мети, те их тога ради, кад затреба, повраћати одсеку на ново претресање;
5. сазивати одсеке на састанке преко председника њихових;
6. подносити скупу извештаје о раду и стању целог друштва;
7. прихватати и привремено, до одобрења скупа, одржавати свезе са страним друштвима.

ЧЛАНАК 32.

Председникова права и дужности јесу:

1. послове на састанцима наређивати, отворати и затворати седнице, и у њима претресе руководити, мишљења прикупљати, одлуке проглашавати;

2. потписивати сва писма која од друштва излазе, и примати друштву намењена.

ЧЛАНАК 33.

Остали су одборници власни и дужни:

1. по одлуци одсека или, ако тога нема, како сами нађу за добро, заступати у одбору користи друштвене;

2. износити пред одбор одлуке својега одсека;

3. саопштавати својему одсеку одлуке одборске.

ЧЛАНАК 34.

Секретарева су права и дужности:

1. да врши послове писменогa пословача (актуара) у друштву;

2. да уређује друштвени орган и остало све, што се у име друштва печата;

3. по одлуци одбора да исплаћује трошкове друштва, да прикупља дохотке његове, и о свему имању друштвеноме да води рачун;

4. да надгледа књиге и збирке друштвене, њок су под руковањем његовим;

5. кад је на састанцима одборским број чланова раван, секретар ужива права одборничка.

У. С. К. У. П.

ЧЛАНАК 35.

Друштво се повремено састаје у скуп.

Право говора и гласа одлучнога на скупу

имају сви чланови друштва: редовни, дописни и почасни.

Иначе на скуп може доћи свако, у колико то допушта просторија зборнице.

чланак 36.

Председничко је пазити, да се на скупу одржи мир и ред и пристојност која одговара достојанству друштва. Он је властан она лица, која би противу тога радила, опоменути на ред, а по потреби поједине слушаоце и удаљити из зборнице; најпосле може и предложити скупу да одлучи: хоће ли у седници остати само чланови ученога друштва.

чланак 37.

Друштво на скупу своје врши ове послове:

1. прима обзнану годишњег председника;
2. бира чланове друштву и секретара свога;
3. уверава се о годишњем раду друштва;
4. прегледа рачуне и инвентаре друштвене;
5. одобрава дељење одсека на пододсеке;
6. прима предлоге од својих чланова, саветује се и одлучује о њима, и претреса шта му треба даље предузимати да се врши друштвени задатак;

7. расправља питања у распри између појединих одсека или између одсека и одбора;

8. поставља правила за пословни ред у друштву, за количину накнада писцима, за поједине

струке издатака, за откупе, за друштвени орган, за састанке, за вођење послова и рачуна;

9. одлучује коначно за ступање у свезу са истрани друштвима,

VI. САСТАНЦИ И ОДЛУКЕ.

чланак 38.

Друштво, да би вршило своје послове, састаје се у седнице скупне, одборске и појединих одсека својих.

чланак 39.

Скуп се састаје у седницу бар једанпут у години, — одбор бар једном у месец дана — а одсеци по потреби посла.

чланак 40.

Само су они састанци пуно важни, које сазове, отвори, руководи и затвори законити председник, или ако он не може, одбором одређени члан.

чланак 41.

Да би одлука важила, треба да има од редовних чланова, који су у месту:

1. на састанцима скупним — никад мање од десет;

2. на састанцима одборским — бар тројица одборника;

3. на састанцима појединих одсека — бар трећина чланова, али овај број не може никад бити мањи од три.

ЧЛАНАК 42.

На састанцима се одлучује простом већином гласова; што се на тај начин не може свршити одгађа се до друге седнице.

ЧЛАНАК 43.

Гласање може бити и тајно, кад то предложе тројица чланова.

VII. СВЕЗА СА СТРАНИМ ДРУШТВИМА.

ЧЛАНАК 44.

Друштво ће ступати у свезу и са страним друштвима, с којима се по природи свога задатка, може узајмице потпомагати.

ЧЛАНАК 45.

У свезу са страним којим друштвом ступа друштво по предлогу којег одсека и по одлуци скупа. Али преговарати о томе може и одбор, а и привремено у свезу ступити.

ЧЛАНАК 46.

Свезу одржава одбор узајамним саопштавањем рада и изменом друштвених органа.

VIII. ОРГАН ДРУШТВЕНИ.

ЧЛАНАК 47.

Друштво је дужно печатњом свој рад предавати јавности у нарочитом органу.

ЧЛАНАК 48.

Послове своје обзнањује друштво преко одбора двојачко: научни рад у своме органу, а одлуке у јавним листовима и органу.

IX. ИМАЊЕ ДРУШТВЕНО.

ЧЛАНАК 49.

Имање је овога друштва у новцу, књигама и збиркама.

Трошкове своје подмирује друштво доходима који му долазе: (а од помоћи државне владе, (б од приватних прилога, (в добитком од овога економног руковања.

ЧЛАНАК 50.

Друштво ће трошити своје доходе на исплату својих редовних трошкова, на накнаде писцима, и на откупе дела и ствари за своје збирке.

Оно ће поклањати и испод трошкова продавати своја дела, у намери да испуни свој задатак, по одборској одлуци, а по правилима, која друштвени скуп за то поставио буде.

ЧЛАНАК 51.

Друштвена библиотека и збирка јесу саставни део народне библиотеке и музеја.

Министар просвете и црквених дела нека се о извршењу овога уређења стара.

У Београду

3. Јануара, 1869. г.

М. П. Блазнавац, с. р.

Јов. Ристић, с. р.

Јован Гавриловић, с. р.

Министар просвете и црквених дела,

Д. Матић, с. р.